

Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Feladv. szerkesztő: Boudal János.

Hirdetési árak
Egy évre ---
Félévre ---
Negyedévre ---
Egyes más árak a hird.

Hirdetési

a kiadóhivatal van
Azonkívül az egyes ki-
adók a kiadóhivatal

Megjelenik vasár-
napokon kivételével
mindennap d. a. i. éreken

Nagybecskerek, 1915.

XLIV. évfolyam, 47. szám.

Szombat, február 27.

Diadalmas harcaink az oroszszal.

Budapest, február 26. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos.

Orosz-Lengyelországban tegnap Przedborztól keletre eső ütközet-szakaszokban élénk ágyuharc fejlődött.

Az arcvonal többi részén, a Visztulától északra és Nyugat-Gallciában legnagyobbbrészt nyugalom volt.

A Kárpátokban az ellenségnek az Ondova völgyében, valamint a volocl nyeregtől északra fekvő állásunk ellen indított támadásai megghiusultak.

A délkeleti Gallciában folyó harcokban egy magaslat elfoglalása alkalmával ujólag egyezerkétszáznegyven orosz elfogtunk.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, február 26. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

Szentpétervári jelentések szerint attól tartanak, hogy Przasnyi eleste után **az orosz balszárny kénytelen visszavonulni, nehogy körülzárják.** Hasonlóképen az az aggodalom merült föl, hogy a németeknek **sikerül az orosz frontot Visográdtól északra áttörni s a varsó—szentpétervári összeköttetést elvágni.**

A német főhadiszállás jelentése.

Budapest, február 26. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, február 26.

A nagy főhadiszállás jelenti:

A hadszínterek egyikéről sincs lényeges jelenteni való.

Anglia blokádja.

Budapest, február 26. A „Torontál” eredeti távirata. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Londonból **sürgönyzik:**

Az admirallás közli, hogy február 18-ika óta a németek hét angol gőzöst elsüllyesztettek.

Budapest, február 26. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

Londonból **sürgönyzik:**

A „Newyork-Times” tengerbiztosító társaság beszüntette az amerikai hajójárat biztosítását, ami nagy jelentőségű, mert ha ez a hajójárat megszűnik, **Anglia nem kaphat élelmiszert.**

Törökország háborúja.

Budapest, február 25. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

Konstantinápolyból **sürgönyzik:**

A Kaukázusban a törökök Paset, Daskoj helységeket rohammal elfoglalták.

Római jelentések szerint az entente hatalmak eltökélték, hogy a Dardanellák elleni akciót mindenáron **végrehajtják.**

Az albánok szerbiai támadása.

Budapest, február 24. A „Torontál” eredeti távirata. Bécsből jelentik:

A szerb sajtóirodának azt az állítását, hogy az albánoknak Szerbiába való betörését a skutari-i osztrák-magyar konzul szervezte volna, **energikusan megcáfolják.**

Eredeti müncheni „Salvator-sör“

naponta friss csapolás. Ezenkívül
Dreher Korona-sör
is állandóan csapon van
MARCOIN JENŐ éttermében.

HIREK.

— **Küldjünk katonáinknak thermosüvegeket, teát, konyakot, likórt, csokoládét, caces-t!** Az adományokat köszönettel fogadja a hadtápparancsnokságokhoz juttatja a honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala, Budapest, IV., Váci-utca 38.

— **A szabadliceum előadása** A kulturegyesület nagybecskereki szabadliceumában holnap, vasárnap délután dr. Hubert Zsigmond ügyvéd tart előadást „A háborús társadalom“ címmel. Az előadás a kaszinó társulat nagytermében délután 4 órakor kezdődik. **Belepidj nincs.**

— **A jövedelmi adó bevallása.** A pénzügyminiszter egyik rendelete szerint a huszezer koronán felüli jövedelmeket február 28-ig kell bevallani. Ezt a határidőt a miniszter azokra, akik február végéig az adóhivatalnál bejelentik, hogy jövedelmi vallomást akarnak tenni, de ezt csak márciusban adhatják be, március 31-ig meghosszabbította.

— **Adományok ingyen tejre.** Oldal Antal és neje 10 koronát, Mayer Rezsőné 5 koronát, dr. Pollák Győzőné 5 koronát adományozott ingyen tejre.

— **Német katonák Magyarországról.** Lugosról írják: A helybeli katonai kórházban néhány hét óta német sebesülteket is ápoltak, kik iránt városunk közönsége kiváló érdeklődést tanúsított. „A Krassó-Szőrényi Lapok“ munkatársa is meglátogatta a német sebesülteket és az egyiknél, Giese Artur gépészmérnök-nél tudakozódott, hogyan érzik magukat Magyarországon és minő tapasztalataikat szereztek. Giese mérnök ezekre a következőkben válaszolt:

„Ha őszinte akarok lenni, meg kell vallanom, hogy az első impresszióm, midőn Magyarországra jöttem, nem volt nagyon kedvező. De ez könnyen érthető. Azon a vidéken, ahol mi a derék osztrák-magyar bajtársainkkal együtt derekasan csépeztük a muszka atyafit, nagyon kevés olyan dolgot láttunk, amely kedvező benyomást tehetett volna ránk. Égnek meredő, hófödte sziklafalak, kopár, kietlen vidék, feneketlen szakadékok, elpusztított szegényes falvak favázás vityilói, nő meg aztán az a szegényes, kopottas ruhájú felvidéki nép, rongyos darócködmönében bizony-bizony nem sok jó benyomást kelthetett. Midőn aztán megsebesülten arról értesültünk „dass wir nach Südungarn, nach L u g a s z transportiert werden“, sokan közülünk azt hitték, hogy az a L u g a s z már bent van valahol a legsötétebb Afrikában. Mily kellemes volt azonban meglepetésünk, midőn első sétánk alkalmával láttuk, hogy az a „L u g a s z“ nagyon kellemes külsejű, modern város, csinos épületekkel, villanyvilágítással, aszfaltjárdaikkal és ami a fő: rendkívül szívélyes, kedves, vendégszerető lakossággal. Meglepetésünk annál nagyobb volt, mert most már be kell vallanom azt is, hogy mi németek csak a magyarországi pangerman agitátorok hazugságaiból és földrajzi tankönyveinkből ismertük Magyarországot, melyekből azt tanultuk, hogy Magyarország lakossága

kanászokból és csikósokból áll, kik lassóval fogdoszák a csikót, akár az amerikai prériek cowboya. Németországban Magyarország lakói közül csak a muzikus cigányt és a drótostót volt alkalmunk látni. Mennyire jól esik most személyes tapasztalatból meggyőződni, hogy a mi derék szövetségeseink kitűnő katonák, a civilemberek pedig rendkívül előzékeny, derék, vendégszerető emberek.“

— **Csalás a földdel.** A földművelésügyi miniszter a következő körrendeletet intézte az összes törvényhatóságokhoz s így Torontálvármegyéhez is:

Ertesülésem szerint a háboru okozta gazdasági zavarok alkalmat nyújtanak az üzereknek arra, hogy a tanácstalan kisembereket ijesztgetésekkel s a magánvagyon biztonságára iránti bizalom megrendítésével káros ügyletek megkötésére bírják. Nevezetesen egyes közvetítők a kisgazdáknak főleg állatait, de terményeiket is igyekeznek poton áron összevásárolni, hogy a hadseregnek vagy a nagybanvevők részére drágábban adhassák tovább. E művelet érdekében állítólag azzal rémitik a kisgazdákat, hogy a hadsereg egyszerűen megfosztja őket terményeiktől és marháiktól, vagy a betörő ellenség veszi el azokat erőszakkal s így, hogy azokat megelőzzék, tanácsos azokon bármi áron is tudni. Ezzel még aggasztóbb az a jelenség, hogy az elesetteknek jelentett katonák otthonmaradottjait egyes üzérkedők birtokaiknak olesó áron való eladására igyekeznek rábírní, hogy a rendes viszonyok beállta után az ekként olesón összeszedett földeket parcellázzák. Nem is szólva arról, hogy az elesetteknek vélt katonák közül sok kerül az ellenség fogságába és így még visszatér, hiába keresve kis birtokát, de aggasztó körülményeket vonhat maga után az, hogy a hazai földet a spekulálók a legszomorubb körülmények között igyekeznek elvonni a termelő falusi néptől, hogy később drágán adják neki vissza s ezzel tetézzék azokat az áldozatokat, amelyeket a földművelő nép a háboruban hoz. Fölhívom ennél fogva Cimet, hogy fordítson különös figyelmet a mai időkben a kisgazdák körében észlelhető állapot, termény- és birtokforgalomra s az észlelt bajokról tegyen hozzám jelentést, konkrét esetekben pedig igyekezzék a visszaélések meggátolására. A jelentkezések állandó figyelemmel kísérése mellett, ott, ahol az eladásra komoly okok látszanak föntforogni, tanácsért és utbagaztatásért utasítsa a lakosságot a hatóságokhoz, vagy a gazdasági egyesületekhez. Amennyiben pedig a háboruval kapcsolatos rémhírek terjesztése, illetve az ezek kihasználásával a gazdák anyagi érdekeit veszélyeztető üzérkedés tudomására jut, azokat az egyéneket, akikről kiderül, hogy a kedélyek fölzígatására alkalmas koholt hírek terjesztésében segédkeznek, vagy azokat a gazdák károsodására használhatják föl, az illetékes politikai hatóságnál és egyébként is a jövő gazdasági alapjainak biztosítása céljából a legszélesebb körben minden rendelkezésére álló eszközt és alkalmat használjon föl arra, hogy a gazdákat nyugodt munkálkodásuk folytatása érdekében a közállapotok rendezettsége, a magánvagyon biztonsága tekintetében megnyugtassa.

— **Levél az orosz fogságból.** Nagyszentmiklósról írják: Z s a d á n y i János helybeli kereskedőről már a múlt év novemberében óta nem érkezett semmi hírkatonáéktól. A napokban végre levél érkezett tőle Szibériából, melyben értesíti hozzátartozóit, hogy még múlt évi november 25-én orosz fogságba esett s jelenleg Szibériában van s aránylag elég jól érzi magát. — Ugyancsak Szibériából irt levelet S á n d o r Ödön nagyszentmiklósi honvéd is, akiről a hivatalos értesítés azt jelentette, hogy elesett. Érdekes, hogy német szövegű levéllel ezzel a magyar szavakkal fejezte be: „Ne busulj édes anyám!“

— **Gépészek vizsgálja.** A gőzgépkezelők és kazánfűtők vizsgálata a Temesvárott szervezett bizottság által 1915. évi március hó 7-én reggel 8 órakor a m. kir. államvasutak műhelyépületének helyiségében fog megtartatni. A vonatkozó szabályszerűen kérvények a m. kir. iparfelügyelőséghez Temesvár (Józsefváros), Küttl-tér 2. sz. címezve legkésőbb a megelőző napon nyújthatók be.

— **Loárverés a csendőrségnél.** Jövő hó 2-án délelőtt 9 órakor a helyi csendőrlaktanyában 1 db kincstári lovat árvereznek el.

— **Háboru és kertészet.** Ne csak azok szolgálják a hazát, kik az ellenséggel küzdenek, hanem mindannyian, akik itthon maradtunk s otthonunkat, kicsi vagy nagyobb kertünket élvezzük. A háborus események folytán tavasszal lényegesen kisebb lesz a zöldségtermék s így mindenféle friss főzelék behozatala. Ez annál súlyosabban fog érinteni bennünket, mert hiszen akkorára a konzerv és hüvelyes főzelékek, valamint a rizskása a hadban állók nagy fogyasztása folytán nagyjában elfogytak. Hazafias munkát végzünk tehát, ha az élelmiszereket lehetőleg szaporítjuk. Mindenki, akinek kertje és alkalmas berendezése (üvegháza, melegágya) van, kötelességének kell, hogy érezze, hogy ezeket főzeléktermelésre már jókor kihasználja. Nemcsak hogy önmaga jut ezáltal friss főzelékhez, amelyet különben drága pénzen kellene vásárolnia, hanem még vásárra is küldhet, ami által a közélettel hatásosan hozzájárulhat. A következő főzelékeket lehet már mostan bevetni: kelvirág, kel, kalarábé, saláta, nyári endivai és hónaposterek. Ezek a zöldségtermékek meleg, félmeleg üvegházakban és melegágyakban jól tenyésznek. Sárgarépát, petrezselymet, hagymát, feketegyökeret, parajt kedvező időjárás esetén már február hónapban szabad földbe lehet vetni. Ha a borsót januárban faladikába ültetjük, márciusban már bátran kiültethetjük a szabadba. A kelvirág, káposzta és kel áttelelt palántáit márciusban kiültethetjük a szabad föld barázdáiba. Burgonya könnyen csiráztható és a kert védett helyeire kiültetve, hamarabb használható. Hogy lehetőleg korán nagymennyiségű zöldséget termeszthessünk, főleg a melegágyakra kell különös súlyt fektetnünk. Nagyon kevés befektetéssel itt nagy eredményt érhetünk el még kis kertünkben is. Akármilyen egyszerű deszkaláda ablaküveggel és elegendő ló- és tehéntrágyával (amely továbbra is föl-

Vasárnap február 28-án 4 előadás: 3, 5, 7 és 9 órakor. A 3 és 7 órai félhelyárakkal, az 5 órai és 9 órai rendszeres mozihelyárakkal. Katonazenekisérettel bemutatásra kerül:

A MULT ÁTKA. Dráma 2 felvonásban.

A csodagyerek. Humoros.

A traccsolás következménye.

Komédia.

Takiva boldogtalan szerelme.

Japán, dráma 2 felvonásban.

Aktuális moziújság harctéri felvételekkel.

Helyárak: Zártszék 1 korona; 80 és 60 fillér. — Földszinti páholyülés 1.20, 1. — korona; 80 fillér. — 1-5 emeleti páholyülés 1 korona; 80 és 60 fillér. — II-od emeleti páholyülés 80, 60 és 40 fillér. — Állóhely 40 fillér. — Katonajegy 20 fillér.

dünk előnyére válik) megfelel ennek a célunk. Az ablaküveg helyett szükség esetén olajos v. zsíros papírral bevont fakereket is használhatunk. Kertecskénk vagy kis földünk, mely eddig csak örömlőnkre szolgált, járuljon hozzá most családunk és ha lehet embertársaink megélhetésének megkönnyítéséhez. Előrelátó beosztás, szeretetteljes gondosság itt szép eredmények eléréséhez vezet. Felvilágosítással és tanácsal mindenkor szívesen szolgál a „Női segély a háboruban” gyümölcs és főzelék alosztálya Wien, IX., Boltzmann-gasse 12., Budapest, II., Ákos-utca 16.

— **Földbirtokosaink** figyelmébe ajánljuk Dr. Keleti és Murányi-cégnek mai hirdetését, mely a tavaszi vetés és az ideai vetés érdekében fontossággal bír.

— **Tájékoztató.** Azon valótlán, részben pedig mindenesetre rosszakarátu híresztelések megcáfolására, melyek szerint a Kárpátokba több helyen betört volt ellenség a színye—lipoczi Salvator-forrástelepét is meglátogatta és tönkretette volna és hogy ez az oka a Salvator-gyógyvíz ideiglenes hiányának, a következők szolgálnak tájékoztatóul: A Salvator-forrástelep, amely minden katonai országtól félre esik és szétküldési helyétől Eperjéstől 28 kilométernyire nyugatra fekszik, az ellenség soha sem érintette. A forrás tökéletesen rendben van, üzemel soha sem szünetelt és nem is fog szünetelni. De mert a forrás szétküldési helye Eperjes, az északi határra vezető vasutak egyik legfontosabb tápállomása, amely a hadjárat alatt teljesen a hadvezetőségnek van alárendelve és elsősorban ennek célját szolgálja, innen a polgári teherszállítás, tehát a Salvator-forrás szétküldése is fölötté nehézkes, többször heteken át pedig egyáltalában lehetetlené van téve. Ez az oka annak, hogy a Salvator-forráskészlet legtöbb helyen ki van fogyva és egy időre hiány állott be ezen gyógyvízben. A vállalat azonban nem kimélve semminemű áldozatot és fáradságot, mindenkor azon iparkodik, hogy a hadihelyzethez képest a Salvator-vízet minden nehézség dacára is szállíthassa. — Schultes Agost Színye—lipoczi Salvator-forrásvállalat, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagykecskerei anyakönyvi hivatalban a lekövetelt heten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Tábor Henrik rk. Fazekas és Knáb Zsófia rk.
Születések: Juhász György napszamos, ref., fiu. — Héber József rk. szabó, leány. — Lambity István gk. földmives, leány. — Kiss András rk. napszamos, fiu. — Lanikov Dusan gk. földmives, leány. — Anau János rk. gépész, fiu. — Steyer József rk. földbirtokos, fiu. — Pirokai Erzsébet rk., fiu. — Hach Erzsébet rk., fiu. — Jung Péter rk. kőmives, leány. — Martinov Zsarkó gk. földmives, leány. — Radonity Vladimir gk. kovács, leány. — Kállay Lipót rk. kocsis, leány. — Béli Mihály gk. napszamos, leány. — Izstrát Tivadar gk. földmives, fiu. — Farkas András rk. vasuti fékező, fiu.

Halálozások: Rasilier József rk. 65 éves napszamos, szívhűtés. — Milenov Milorád gk. 23 napos, görcsök. — Mihajlov Lázárné gk. 24 éves, hasihagyomány. — Milorad Szvetozár gk. 53 éves napszamos, tüdővész. — Fazekas József rk. 78 éves városi szegény, aggkór. — Georgievits Vidovszava gk. 2 éves, bélhurut. — Özv. Beneth Jánosné rk. 58 éves, tüdőgyulladás. — Fried Ferenc rk. 19 hónapos, hörghurut. — Mihajlov Zvezdanka gk. 1 hónapos, életgyenge. —

Rácz Ilona rk. 1 éves, hörghurut. — Szücs György rk. 40 éves napszamos, tüdőbeteg. — Molnár Gizella rk. 21 éves varrónő, tüdővész. — Ivanoff Ráda gk. 20 éves bolgár kertész, hasihagyomány.

TAJÉKOZTATÓ.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggeli 8-tól d. u. 2 óráig.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 3 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap szombat, péntek délután 5-7 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagykecskerei fiókja minden hétfő-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Harcosok alvása

— febr. 27.

Van nekem egy ösém, egyik hátyámnak a fia: Szepi. A háboru alatt lett tizedessé, amiért ő is azok között az önként jelentkezők között volt, akik mindjárt a háboru kezdetén, sőt legkezdetén, amikor a mi katonáink még farkasszemtel néztek át a Dunán a szerbekkel, átrándultak Kevevárától Szemendriába és egy kissé ráijesztettek a szerbekre, néhánynak kipiszkálták szuronyával a lelkét stb. stb. De hiszen ezt mint hősi cselekedetet bőségesen megírták annak idején az összes lapok. Ez az én Szepi ösém egy eleven eszű sváb parasztfiu, aki ha annak idején lett volna kedve „uri” pályára lépni, ma bizonyára jobban tudná megírni azokat a dolgokat, amelyeket nekem a háborus életről el szokott mondani, mint jó magam. Azért, amit most a katonák háborus alvásáról elmondandó vagyok, úgy tessék venni, mintha ő mesélné el.

A háboruba induló katonák alvása voltaképpen álmatlanság. Mert mire a 6 óra vagy 3 óra embernek való vasuti kocsi elhelyezik a katonák a bornyujukat, fegyverüket és egyéb cökmökjüket: az utra-valót, amit még hazulról visznek s amely nem egy számára utra-utaló a másvilágra, éppen csak annyi hely marad a kocsi-ban, hogy valahogy, jól-rosszul ők maguk is elférnek benne. De alvásról, a nagy szorongásban szó sem lehet. S mivel így aztán nagyon unalmas volna az éjszakát hallgatagon eltölteni, nótázással riogatják az álmat, mely ott röpköd körülöttük, de nem találja helyét. Mikor pedig ebbe beleunnak, jönnek az adomák. Kítől milyen telik. Jók is, rosszak is. Finomak és durvák. Egyikkel-másikkal mégis csak birokra kel az álom és van bizony, akit legyűr, elnyom. Akik pedig erősebbek, mint az álom, elkezdnek esztalankodni az alvókkal. Megesiklandják, szalmaszállal megpiszkálják az alvók orrát, egy-egy kis vizet lóditanak a pléh palackból a nyakukba, a fülükbe ordítanak. Általában a esztalanság mint mindenütt, úgy itt is leleményes és gyorseszü, sokszor gyorseszü.

Az álmatlanságtól eltörődöttén érkeznek a végállomásra, amely persze jó messzire esik még a tűzvonaltól. Sokszor csak napok múltán küldik őket a tűzbe és akkor a harc vonal mögötti falvakban szállásolják el őket. Többnyire istálló és padlás ilyenkor az éjjeli szállásuk. Itt aztán fejedelmi alvás esik. A galicziai falvakban a parasztok, főleg a szegényebbjé, nem úgy csépelik vagy nyomtatják a gabonát, mint minálunk. Az élet, úgy ahogy learatták, kévékben a padláson van felhalmozva és csak a szükséghez képest verik ki a szemet egy-egy asztalon, vagy egy-egy kiemelt ajtón, melyet vízszint fektetnek le két kecskelábra. Ugyszólván minden háznál van kézi őrlő, olyan, amilyen mellett majd egy évezreddel azelőtt Szent Gellért találta munkában a daloló magyar lányokat és azon megőrlik a rozst, vagy árpát, amelyből ugyancsak

örög szemű liszt készül. Persze a kenyér is olyan aztán. Különösen eleinte, amikor még nem ismerték a lengyel parasztok a háborus világot és katonáink emberségét, ugyancsak meginstálták a padlásra kerülő harcosainkat, csak ne szedjék szét a kévéket, visznek föl majd inkább szalmát, az ugyanis puhább, háljanak azon.

Amint aztán közelebb jutnak a harc-vonalhoz, vége az istálló és padlás nyugtató kényelemnek és védettségnek. Következik a szabad ég alatti hálás. A szüzenyaföld, vagy dehogyan is szüzenyaföld, amelyet ezer meg ezer bakancs, ezer meg ezer lópatkó taposott, ezer meg ezer ágyutalp meg szekerkerék szántott föl, szóval az anyaföld a nyoszolya, bornyu a párna, pokróc a takaró. Azért lehetőleg védett helyet, legszívesebben erdőt szemelnek ki éjjeli táborozásra. Néhány köröskörül felállított őrszem virraszt ilyenkor fáradt testek mély álma fölött. Ha az eső felzattarta a talajt, kényelmes fekvés esnek ugyan a tollas ágynál is puhább sárban, de mert átjárná őket a föld nedvessége, előszedik az ásójukat és a lehetőség szerint lehántják a föld öreg testéről a sárteget, amíg száraz talajra akadnak. Kemény munka ez sokszor, de legalább nem kell vízben aludniok. Aztán arról is jó ez a lehántott sárteget, hogy töltést csinálnak belőle a szél ellen. Ugyanilyen szélfogó töltést csinálnak katonáink a hóból. Persze ilyenkor már a hideg ellen is kell védekezniök. Ezt úgy csinálják, hogy egy pokrócot leteritnek a földre, jobban mondva a hóra. Egy másikkal meg takaróznak. De mert minden katonának csak egy-egy pokróca van, két-két katonának társulnia kell. Olyan társas alvás ez. Így van legalább kályha is. Egyik katona teste kályhája a másiknak.

Beszéli az ösém, hogy mikor első sebesülése után visszakerült a harcra, most ugyanis már másodszor sebesült meg: egy orosz srápnell úgy szétszaggatta a bal keze fejét, hogy minden csontját szétroncsolta, mikor másodszor visszakerült a harcra, eleinte nagyon irtó-zott ettől a társas alvástól. Bajtársai ugyanis mind nagyon — vakaróztak. Vagy két éjszakát külön hősirban magányosan töltött. Amde ez a magányos, azaz páratlan fagyoskodás legyőzte vele a vakarózást okozó állatkáktól való undorodását és a harmadik éjszakára már ő is keresett magának hálótársat. Ugy gondolta, mégis csak jobb vakarózva ébredni, mint megfagyni és — nem ébredni. Reggelre persze aztán ő is vakaróztott.

Mig az első vonalban: a lövészárokban nem voltak, hanem ide-oda tolásra szánt tartalékot képeztek, éjjeli alvásról nem igen volt szó. Az ellenséges repülőgépek miatt ugyanis a csapatelölások majdnem kizárólag éjjel történtek, hogy ellenséges megfigyelés nélkül erősíthessék a szükséghez képest emberanyaggal tűz-vonalunkat itt vagy ott.

A lövészárokban való alvásról már sokat olvastunk, sőt képen is láthattuk, azért az arról való írást bizonyára szívesen engedik el nekem az olvasók, vagy helyesebb, ha úgy fejezem ki magam, hogy én engedem el a közönségnek az arról való olvasást?

Striegl F. József.

Torontáli iparművész

jutányosan készít művészi diszoklevelet, ilusztrációt, könyvdiszket, plakátokat, levélfejeket, címkéket, reklám-cédulákat és bármilyen iparművészeti tervezést.

Megrendelések a „Torontál” kiadóhivatalába intézendők. 425-x-92

Hirdetések.

Meghívó.

A Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete 1915. évi március hó 7-én d. e. 11 órakor a vármegyeház nagytermében

közyűlést

tart, melyre a tagok azzal a figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az a megjelentek számára való tekintet nélkül határozni fog.

Tárgysorozat:

1. Alapszabályok módosítása
2. Indítványok. (Közyűlés előtt 6 nappal beadandók).

Nagybeckerek, 1915. február 27.

171-1.1

Az igazgatóság.

Torontálvármegye alispánja.

3411-1915. szám.

160-3.3

Versenyárgyalási hirdetés.

A vármegye székházának és a megyei közkórházaknak 1915-1916. évi tüzelőanyagszükségletét biztosítani óhajtván, felkérem a szállításra vállalkozókat, hogy ajánlataikat folyó évi május hó 22. napjának déli 12 órájáig nyújtsák be nálam. A beérkező zárt ajánlatok bizottsági felbontása ugyanazon déli fél 1 órakor fog megtörténni, amely alkalommal az ajánlattevők vagy igazolt megbízottaik jelen lehetnek. Az elkészett, távirati, utó- és szabálytalan ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A kiirt tüzelőanyagra egész teljében, de külön-külön is lehet ajánlatot tenni. Csak szabályszerűen kiállított és sértetlen borítékban, pecséttel lezárt ajánlatok vétetnek figyelembe.

Az ajánlati borítékra kívül a következő záradék vezetendő:

„Ajánlat a 3411/1915. alispáni számra tüzelőanyag szállítása tárgyában“.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5%-a teendő le a nagybeckereki m. kir. adó-

hivatalban készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban. Az ajánlat egységárák mellett a befuvározási költségek beszámításával teendő meg. A szállítási ajánlatnak ugyanis a megyei székházépületbe, illetve a kórházak udvarába kell szólnia.

Ajánlattevők a végleges döntésig ajánlataikkal kötelezettségben maradnak. Magam azonban fenntartom magamnak a szabad választás, esetleg új árlejtés kiírásának jogát.

Ezen hatóság előtt ismeretlen ajánlattevők kötelesek megbízhatóságukat és szállítóképességüket ipar- és kereskedelmi kamarai bizonyítvánnyal igazolni.

A szállítási határidő a megbízástól számított 6 (hat) hét. Az átvételt a megyei székházban a központi gépházfelügyelő, a kórházakban pedig a gondnokok eszközlik. A számlát az átvevő közeggel az átvétel igazolása céljából alá kell iratni, mert ennek hiányában az utalványozás nem történhetik meg. Az ajánlat 1 (egy) koronás bélyeggel látandó el.

A szállítandó tüzelőanyagszükséglet a következő:

1. A megyei székházban: 2800 Mm da-

rabos, teljesen pormentes, elsőrendű porosz kőszén.

A hajóról vagy vagonból kirakott mennyiség a kirakás napján beszállítandó a megyeház pincéjébe.

2. A nagybeckereki közkórházban: 200 kbm. I-rendű bükk hasábfá, mely a kórház udvarára beszállítva, ott 10 méteres sorokba rakandó. 14 vagon I-rendű légszesz-pirszén, temesvári vagy ezzel egyenértékű. 7 vagon aninai darabos kőszén.

3. A zombolyai közkórházban: 20 vagon I-rendű bükk hasábfá, 7 vagon I-rendű por- és salakmentes darabos porosz kőszén.

4. A nagyikindai kórházban: 13 vagon I-rendű bükk hasábfá, 8 vagon aninai vagy porosz darabos kőszén. A szén 10 kg.-nál súlyosabb darabokban nem szállítható.

5. A törökkanizsai közkórházban: 3 vagon I-rendű pirszén, 5 vagon I-rendű bükk hasábfá.

Nagybeckerek, 1915 február 20.

Jankó, alispán.

TORONTÁLI AGRÁRBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Meghívó.

A Torontáli Agrárbank Részvénytársaság folyó évi március hó 14-én d. e. 11 órakor az intézet helyiségében tartja

VI. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

melyre az intézet részvényesei tisztelettel meghívotnak.

Közyűlési tárgyak:

1. A jegyzőkönyvvezetőnek és két jegyzőkönyvhitelesítőnek kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése; az 1914. évi zárszámadás előterjesztése és a tiszta nyereség hováfordítása iránti határozathozatal; az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. A választmány kisorsolt 6 tagjának választása 3 évre.

Nagybeckerek, 1915 február hó 27-én.

Az igazgatóság.

8. §. A közyűlésen szavazati joggal az bir, ki részvényeit a szelvényivel együtt legalább 8 nappal a közyűlés előtt az intézetnél elismervény mellett letette.

171-1.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál“

politikai naplapp kiadóhivatala, mely lap a legrégebb, legelterjedtebb, legolvasottabb naplapp Torontálvármegyében

Egy 25 év óta fennálló, igen jól bevezetett

fogműterem-helyiség**az I-ső em. lakással esetleg lakás nélkül
f. é. augusztus 1-től bérbeadó.**

Ugyancsak bérbeadó egy II. emeleti

4 szobás lakás,
hol évek óta ügyvédi iroda volt,
folyó évi augusztus hó 1-étől.

Bővebbet a háztulajdonosnál

Bukovác István
Hunyadi-utca sarok.

123-x.3

Kiadó lakások.**Egy különálló ház
a Melencei-utcában,**mely 5 lakószobából, mellékhelyiségekből
— (istálló, kert) áll, —**a Melencei-utca 2. szám alatti házban**egy 3 szobából álló és
— egy 2 szobából álló —**udvari lakás kiadó
1915 május hó 1-től**

— Bővebbet —

KOLLARICH GÁBOR gyógyszerárában.

155-3.3

A felső-torontai ármentesítő és belviz-
szabályozó társulat igazgatójától.
464. ig. ex. 1915. szám. 169-1.1**Hirdetmény.**Az alapszabályok 41. §-a értelmében
tudatom a mélyen tisztelt érdekltség
tagjaival, hogy az 1914. évi társulati
számadások felülvizsgálatára megválasz-
tott **számvizsgáló-bizottság** folyó évi **már-
cius hó 5-én d. e. 8 órakor** kezdi meg mű-
ködését a társulat székházában.Nagykikinda, 1915. évi február hó 23.
Hauser igazgató.**Makulaturapapír****olcsó áron kapható**

= e lap kiadóhivatalában. =

**Országos
érdek**hogy az idején termés fényesen sikerüljön, kötelessége tehát minden földbirtokosnak
a tavaszi vetést idejekorán kártevések ellen megvédeni. A vetőmagnak ellenségei:
a varjúk, egerek, hangyák és az üszök, melyek ellen biztos védelmet nyújt a kettő**CORBIN**csávázó-szer, mely 8 év óta bevált, miként azt tudományos intézetek, valamint
gyakorlati gazdák alapos kísérletei hitelesen bizonyítják. A Corbin nem befolyá-
solja a vetőmag csirázó képességét! Buza, rozs, árpa, zab, kukorica, répa, kender,
konyhavetemény stb. magjainál alkalmazható egyaránt kitűnő eredménnyel. **A
jelenleg drága kékkel való csávázás, mely csak üszök ellen véd, teljesen
elmaradhat.**Megrendelések idejekorán, lehetőleg azonnal eszközöndők, mert a vasuti
szállítás számos vonalon akadályllyal jár.Rögtön küldünk árajánlatot, (igen egyszerű) használati utasítást és bizonyítvány-
másolatokat érdeklődőknek.**Dr. Keleti és Murányi** vegyészeti
gyára **Ujpesten.**

146-4.2

Nagybecskereki Népbank részvénytársulat.**A „Nagybecskereki Népbank részvénytársulat“** t. c. részvényesei az 1915.

évi március hó 7-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében tartandó

XXVIII. rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívtnak.

N a p i r e n d:

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő választása.
2. Az 1914. évi mérleg előterjesztése.
3. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés.
4. A felmentvény megadása.
5. Mérleg megállapítása s a tiszta nyereség felosztása feletti határozathozatal.
6. Négy igazgatósági tag választása öt évre.
7. Három felügyelő bizottsági rendes- és egy póttagnak választása három évre.
8. A választmány kiegészítő választása.

Nagybecskerek, 1915. évi február 15-én.

Az Igazgatóság.**Zármérlegünk a hivatalos órákban intézetünk helyiségében megtekinthető.**

13. §. A közgyűlésen minden részvényesnek, kinek részvénye legalább egy hónappal a közgyűlés összeülése előtt a részvénykönyvben az ő nevére átíratott, van szavazati joga. Minden egyes részvény feljogosítja annak birtokosát egy szavazatra, de 20 szavazatnál többet senki sem egyesíthet magában. Minden szavazatképes részvényes magát más szavazatképes részvényes által helyettesítheti, utóbbi azonban meghatalmazás alapján gyakoroltakkal együtt 20 szavazatnál többet le nem adhat. Nők meghatalmazottak által gyakorolják szavazati jogukat, a gyámság vagy gondnokság alatt állók és jogi személyek törvényes, illetőleg szabályszerű képviselők útján ha ezen képviselők nem is részvényesek. Az ilyen képviselő sem gyakorolhat többet 20 szavazatnál.

14. §. Minden részvényes, aki szavazati jogával élni kíván, tartozik legalább 3 nappal a közgyűlés összeülése előtt a saját nevére szóló részvényeket a nem esedékes szelvényekkel együtt a bank pénztáránál letéteményezni. Erről neki elismervény adatik, mely részére a közgyűlésnél igazolásul szolgál.

A „Nagybecskereki Népbank Részvénytársulat” zárszámadása 1914. évről.

Vagyon.				Mérleg-számla 1914. évről.				Teher.	
Készpénzkészlet	19424	85	Részvénytőke			300000	—		
Girokövetelés az Osztrák-magyar banknál	15630	25	Tartalékalap			159598	45		
Követelés más pénzüzeteknél	4693	68	Átmeneti kamatok			20828	35		
Követelés a postatakarékpénztárnál	6337	83	Betétkamatadó tartalék			4514	50		
Leszámitolt váltók	2054115	35	Fel nem vett osztalék			771	50		
Jelzálogkölcsonők	365207	18	Takarékbetétek			1750605	10		
Értékpapírok	180698	12	Visszleszámitolt váltók: az Osztrák-magyar banknál	206792	06	338818	68		
Folyószámla követelések	10710	—	más pénzüzeteknél	132026	62	46977	83		
Ingatlanok	64469	26	Hitelezők és átmeneti tételek			254108	75		
Ingóságok	1800	—	Hadikölcson			79700	—		
Átmeneti tételek	11093	66	Lombarkölcson			1200	—		
Hadikölcson	253668	75	Felügyelő-bizottság tiszteletdíja	795	33	30725	77		
			Nyereségáthozat 1913. évről	29930	44	2987848	93		
			Tiszta nyereség						
	2987848	93							

Tartozik.				Nyereség- és veszteség-számla 1914. évről.				Követel.	
Kétes követelések leírása	13259	86	Nyereségáthozat 1913. évről			795	33		
Ingóságok leírása	425	—	Korábban leirt követelésekből befolyt			70	—		
Árfolyamveszt értékpapíroknál	10706	59	Befolyt kamat és jutalék			200111	36		
Betétkamat	90955	64	Ingatlanok tiszta jövedelme			2641	93		
Üzleti költség és irodahelyiségbér	6775	06	Értékpapírok kamatai			7350	46		
Fizetések	20159	95							
Kegydíj	1200	—							
Visszleszámitolási kamat	15032	23							
Üzleti adó	9645	42							
Betétkamatadó	9095	56							
Napibiztosok jelenléti jegyei	1788	—							
Felügyelő-bizottság tiszteletdíja	1200	—							
Nyereségáthozat 1913 évről	795	33							
Tiszta nyereség	29930	44	30725	77					
			210969	08				210969 08	

Nagybecskerek, 1914. évi december hó 31-én.

„NAGYBECSKEREKI NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSULAT”.

A könyvelőségért: Radó Miklós, Raichiciu István.

Az igazgatóság:

Partilla, vezérigazgató.

Dr. Annau.

Baaden.

Prandell.

Dr. Perisics.

Megvizsgáltuk, az intézet könyveivel összehasonlítottuk és helyesnek találtuk.

Nagybecskerek, 1915. évi február hó 18-án.

A felügyelő-bizottság:

Annau Ádám.

Kankoly Samu.

Wehner György.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG JELENTÉSE.

Igen tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsénk a lefolyt üzletévre vonatkozó jelentésünket a következőkben előterjeszteni:

A kereskedelmi törvény, valamint az intézet alapszabályaiban ránk rótt kötelességünket teljesítve, az ügykezelés minden ágát a legpontosabban ellenőriztük, az intézet pénztárában időközönként vizsgálatot tartottunk s úgy az ügyvezetést, valamint a könyvvezetést s a pénztári kezelést a legpéldásabb rendben találtuk.

Az igazgatóság által elének terjesztett 1914. évi mérleget, valamint a nyereség- és veszteség-számlát behatóan megvizsgáltuk, annak tételeit az intézeti fő- és segédkönyvekkel egyezőnek és helyesnek találtuk s igazoljuk, hogy az abban kitüntetett 29.930 K 44 fillér az 1914. év tényleges nyereségét képezi, melyhez hozzáadva az 1913 évi 795 K 33 fillér áthozatot, összesen 30.725 K 77 fillér áll a t. közgyűlés rendelkezésére.

Hozzájárulunk az igazgatóságnak a tiszta nyereség felosztására vonatkozó indítványához.

Kérjük ezek alapján úgy az igazgatóságnak, mint nekünk az 1914. évre a felmentvényt megadni.

Nagybecskerek, 1915. évi február hó 18-án.

A felügyelő-bizottság:

Annau Ádám.

Kankoly Samu.

Wehner György.